

ABONAMENTUL:

Pe un an . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
 Pentru România și strălănită:
 Pe un an . 40.— franci.
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACTIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinyi Nr.1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admini-
 stratie.

Mulțumite publice și Loc
 Teschis costă șirul 20 fil.
 Manuscrisurile nu se in-
 napoiază.

ROMÂNUL

Onomastica reginei Maria a României.

Arad, 3 August.

Măne, 22 Iulie st. v. își serbează augusta re-
 gină MARIA a României ziua numelui, și o
 țeară întreagă își îndreaptă gândurile spre tronul
 Elenei Doamna și al Carmen Sylvei, pe
 care-l umple de strălucire acum o ideală re-
 gină, o extraordinară poetă. O țară întreagă
 își uită suferințele și bucuriile proprii, fericind
 pe regina ei, care nemulțumită numai cu pre-
 stigiul tronului, a prins condeiul, pentru a da
 majestate și strălucire regală limbei doinelor și
 cronicarilor, care a răsunat dulce pe întinderile
 fără zări, din zilele cnezilor, dela întâii vovevozi,
 până la crai.

De două ori suverană, regina Maria a Ro-
 mâniei, care în 1913, când flagelul holerii băn-
 tuia în armata românească, a stat luni de zile
 în lazarete, cu iubire de mamă, printre cei ce
 se sbăteau în chinuri fără nume, își serbează
 mâne ziua numelui, cu zimbetul ce i-l imprimă pe
 buze încrederea supremă. Anii din urmă i-au
 făcut intrarea în literatură și în ziua, când i se
 va pune pe cap coroana regală, ea i se va așeza
 peste cununa de lauri a unui fascinant triumf
 literar.

Din anii tineri, moșteniri somptuoase, mi-
 rajii, armonii, parfumuri vechi, s'au deșteptat
 c'o forță irezistibilă în sufletul, în sângele su-
 veran, în care ireamătă trecutul bogat și fas-
 tuos al atâtor familii domnitoare, la ale căror
 picioare zac astăzi destinele întregului univers,
 aproape. Luminile, umbrele, visurile, cântecite,
 năzuințele, unei lumi ce n'a încăput în hrisoave,
 s'au deșteptat în sufletul fermecătoarei, prin-
 cese, venită în regatul dela Dunăre, din bogata,
 din neguroasa țară a lordului Byron.

Mormintele atâtor principii, îmbătrâniți pe
 tronuri, ori morți în aventuri uimitoare, ori în
 pribegiri cum azi nici visa nu se mai pot, gran-
 dioasele castele feudale, cu urmele unui trecut

bogat, cu relicviile unei lumi pline de eroism
 sălbatec, de iubiri aprinse, de visări fără frâu,
 toate acele moșteniri mari, capătă azi graiu și
 formă sub condeiul strălucit al aceleia, care a
 fost ursită să fie suverană, în țara vijeliosilor
 vovevozi dela Dunăre.

Toți acei dintre noi cari scriu, toți acei cari
 vor scrie de acum înainte, se vor simți mândri

Maj. Sa regina Maria a României.

că scriu în aceeași limbă, din care regina Țării
 Românești și-a făcut o podoabă mai mare de-
 cât strălucirea purpurii regale. Din lumea aceea
 plină de-o miraculoasă risipă de frumuseți, din
 tovarășia atâtor capd'opere de artă, unde totul nu
 e decât armonie, ies la lumină juvaere literare,

în aceeași limbă, suavă, sonoră, parfumată,
 ori robustă și furtunoasă, în care și-au închis
 sufletul gigant cei câțiva scriitori pe cari îi ido-
 lolatrizăm.

Cea mai impunătoare femeie a veacului, care
 a privit realitatea fix în față, de poala hainei
 căreia s'a atins de-atâtea ori moartea pe lângă
 paturile bolnavilor, de unde ea vroia s'o in-
 toarcă înapoi, poartă în figură, în gesturi, în
 priviri, în mers ceva solemn și turburător, din
 atitudinea gravă și subjugătoare a marilor su-
 verane antice, născute anume pentru a stăpâni
 lumea.

Suflet pasionat, suflet neliniștit, vecinic se-
 tos după ceva extraordinar, uluitor de nou și de
 neprevăzut, suverana României, își risipește cu
 dărnice fărâșele artei sale, în căutarea, unei
 lumi de nemăsurate voluptăți artistice, de fru-
 museți intangibile.

Nostalgiiile după lumile acelea paradisiace,
 frământă cu ritmurile lor, cu mirajile lor, im-
 bătate cu parfumuri amestecate, sufletul vibrant
 al acestei extraordinare regine-poete.

Toți iubitorii de artă, fără deosebire de țări,
 fericesc unanim pe aceea, care aruncă peste
 strălucirea tronului României, cea mai sublima
 strălucire, singura într'adevăr mare, strălucirea
 numelui unei superbe poete.

Intre miile de urări, amestecăm și noi ură-
 rile noastre, pentru sănătatea îndelungată, a
 marelui regine a fraților noștri, de peste Carpați.

(a—c.)

Eroii dela Ivangrod.

Arad, 3 August.

„La apus de Ivangorod regimentele ar-
 delene, prin atacuri cu baioneta, au luat duș-
 manului 8 puncte da razim, betonate, con-
 struite treptat, iar din acestea, PATRU LE-A
 LUAT SINGUR REGIMENTUL DE INFAN-

Harta.

De Al. Ciura.

De un an de zile hărțile te urmăresc pre-
 tutindeni. Dacă iei în mână un jurnal, nu se
 poate să nu dai peste o hartă în legătură cu
 ultimele evenimente strategice; dacă treci pe
 lângă vitrina unei librării, hărțile ocupă planul
 întâi, lăsând cu totul în urmă producția literară,
 pe care o acopăr cu respectabila lor extenziune
 de cearceafuri...

Hărți... numai hărți pretutindeni: în vitrine,
 ziare, la gări, în restaurante, pe cărțile postale,
 în căsile particularilor — überall... überall!...

Dela o vreme nu le mai poți suferi; ele iau
 înfățișarea unor agenți secreți, ce te gonesc pas
 de pas, silindu-te să te gândești neconținut la
 măcelul de pe câmpul de luptă, la granițele țăr-
 rilor, ce trosnesc sub puhoiul de soldați duș-
 mani, ce se apasă asupra-le cu toată povara lor
 de potrivnici.

Ales când treci prin fața librăriilor, te stă-
 pânește un adânc sentiment de mâhnire. De
 câte-ori mă opresc în fața unei vitrine, îmi uit
 cu totul vremile de urgie prin cari trecem, și
 caut dornic după noutățile literare: volumele
 proaspete, cari aduceau până acum atâta lu-
 mină și atâta variație artistică în banalitatea
 traiului zilnic. În paginile lor era concentrat tot

ce au gândit mințile cele mai alese; tot ce au
 simțit inimile cele mai generoase — și n'aveai
 decât să-ți întinzi mâna și să iei cu tine câte un
 juvaer din comoara, ce aparține singuraticelor
 neamuri și, prin ele, omenirii întregi.

Unde mai găsești azi volume proaspete de
 literatură?

Vitrinile sunt pline de hărți... ele ocupă tot
 spațiul, cu o impetuositate ce te jicnește, și
 abia în al doilea plan zărești ici-colo câte un
 volum retras cu multă modestie într'un ungher.

Harta dominează — și liniile ei săci și fără
 viață par a se însufleți de multimea micilor
 stegulețe, ce fâlfăie pretutindeni: dela înălți-
 mile din Loretto până la Alpi și Adriatică... pâ-
 nă între Vistula și Bug, la Marea Baltică și
 până la crestele Caucasului. Observi zilnic,
 cum aceste stegulețe iau viață, se mișcă din-
 tr'un loc în altul, progresează, cu o celeritate
 minimală, ce e drept, dar progresează. Distanța
 se remarcă așa de puțin pe hărțile cele mari,
 dar cât de vertiginos e acest progres, când îți
 dai seamă, că o distanță de câțiva milimetri în-
 seamnă în realitate atâția kilometri și, mai ales,
 înseamnă sute și mii de morți, cari au udat cu
 sângele și cu suferințele lor supra-omenesți tot
 peticul de glie...

Câte vieți se jertesc până să respingi linia
 dușmanului cu câțiva kilometri când pentru
 stăpânirea unei movile, sau a unui capăt de

TERIE Nr. 50, COMPUS DIN ROMÂNI. In jur de Ivangorod semicercul se strânge tot mai mult. Am făcut prizonieri 15 ofițeri și 2300 soldați, am capturat 29 tunuri, între cari 21 tunuri grele, mai departe 11 mitraliere, un depozit mare de instrumente, multă muniție și diferit material de război.

Trupele noastre probate din Ardeal, pot scrie cu drept această zi între cele mai frumoase zile ale istoriei lor glorioase”. (Comunicatul loc. mareșalului Höfer, din 2 August).

Aceste aprecieri le face comunicatul oficial regimentelor din Ardeal, compuse în majoritate covârșitoare din Români și în special regimentului de infanterie Nr. 50, regiment românesc, distins în atâtea lupte glorioase.

După un an de lupte uriașe aceste regimente românești, au ajuns sub zidurile Ivangorodului, unde luptă îndârjite trupele de elită ale Țarului. Și aceste trupe din Ardeal și-au făcut superb datoria. Numărul prizonierilor și materialul de război capturat atestă în deajuns eroismul cu care luptă trupele românești din Ardeal.

Adânc impresionați de aceste fapte trimitem salutul nostru și dragostea noastră, eroilor români, ce sângeră acum pentru țară sub zidurile Ivangorodului!...

Depunerile au crescut cu 5 și 1/2 milioane cor. la băncile din Arad.

Ziarul „Aradi Közlöny” folosindu-se de ocazia încheierilor semestrale 1915, constată, că la băncile fruntașe din Arad a crescut starea depunerilor cu 5 și jumătate milioane cor. Faptul acesta constituie cinste pentru băncile din Arad. In primul semestru recordul l-a ajuns fruntașul nostru institut de credit și economii „Victoria”, care cu data de 30 Iunie arată starea depunerilor cu cifra de 15, 014.000.— cor. O creștere deci de 1,010.500.— cor. față de starea din 31 Decembrie 1914.

In cercurile financiare din capitala țării este deja recunoscut, că piața Aradului urmează imediat după piața capitalei Budapesta în ceea ce privește soliditatea și puterea economică și financiară.

In vremurile aceste ne cade bine a constata faptele acestea și în special constatăm cu satisfacție că fruntașul nostru institut „Victoria” și-a câștigat aceasta mare încredere a publicului.

Noi înțelegem aceasta prosperare a „Victoriei”. Creșterea depunerilor cu o cifră așa im-

punătoare se poate atribui în prima linie bunei conduceri a acestui institut.

Pe timpul războiului balcanic și sub toată durata războiului mondial de azi „Victoria” a satisfăcut deponenții cum nu se poate mai cuminte și mai culant, stând totdeauna la dispoziția deponenților, fără privire la restricțiunile moratorului. In urma acestei proceduri, pecum și în urma învingerilor pe câmpul de luptă pe toate liniile, frica deponenților a dispărut și azi deponenții au revenit iarăși la gândul de a nu ține banii pe fundul lăzii, ci a-i depune și a-i fructifica zi de zi.

Știm pozitiv că economii nici odată n'au dispus de atâția bani gata ca și astăzi. Tocmai de aceasta îndemnăm și sfătuim poporul nostru, ca banii gata să-i fructifice, iar debitorii să caute să depureze și aranjeze afacerile de pe la bănci, fiindcă interesele după împrumuturile restante cresc zi de zi, și astfel datoria se tot mărește.

Dispozițiile guvernului pentru sistarea moratorului încă au intenția de a constrânge debitorii la împlinirea obligamentelor față de creditori. Pecum soldații buni își împlinesc datoria vărsându-și sângele pentru patrie, tot astfel cei rămași acasă au datorimța, ca să nu pună piedeci, ci toți din toate puterile să-și facă datoria economică astfel că circulația de bani normală și sănătoasă să se restabilească. In Germania sub toată durata războiului n'a fost morator, ci din contră toți economii, industria și comerțianții și-au împlinit datorimțele ca în timp de pace. De aceea sunt Germanii mari, tari și impun azi prin toate ale lor lumii întregi.

Relațiile germano-americe.

București, 31 Iulie.

Dacă Germanii strâng în brațele lor de fier armata rusească concentrată în Polonia, în schimb tripla-înțelegere, prin lucrarea ei diplomatică, se silește ca să înmulțească numărul adversarilor puterilor centrale, în special să strângă împrejurul Germaniei un cerc de fier.

S'ar părea ciudat că cu cât puterea militară a Germaniei se arată mai neînfrântă pe continent, cu atât numărul vrășmașilor ei crește. Dar faptul nu e deloc ciudat. Puterea extraordinară de mare desfășurată de Germania și victoriile ei împotriva Rușilor au născut un sentiment de temere la alte popoare. Mulți cred, că o Germanie învingătoare în condițiile de azi ar însemna o Germanie atotputernică, nu numai pe continent european, dar o Germanie care ar exercita o hegemonie universală.

După intrarea în acțiune a Italiei, iată acum Statele-Unite ale Americii de nord sunt pe punctul de a intra în conflict armat cu Germa-

nia. Motivul ar fi torpilarea vasului „Lusitania”, pe care se aflau un număr de supuși americani. Se înțelege, că acest motiv este numai un pretext.

Cine ar putea crede cumcă un stat, o mare putere precum este republica nord-americană, s'ar aventura în riscurile războiului, s'ar expune la pagube enorme materiale și la jertfirea atâtor vieți omenești, numai pentru un motiv atât de mic. Trebuie să fie altceva mai fundamental în joc.

Inrăutățirea relațiilor germano-americe e cu atât mai surprinzătoare, cu cât înainte de izbucnirea actualului conflict european, nu numai că raporturile între Germania și Statele-Unite erau *excelente*, dar încă raporturile între Statele-Unite și Anglia dintr'o parte, între Statele-Unite și Japonia de alta, erau *foarte rele*.

Cu Japonia conflictul se pregătea. Ridicarea puternică și progresivă a imperiului extrem-oriental provocase îngrijorări mari la Washington așa că nu mai era un secret cum că marea republică se pregătește stăruitor pentru ciocnirea armată care, pe zi ce trecea, devenea mai inevitabil.

Cu Anglia, înăsprirea relațiilor creștea atât din cauza alianței anglo-japoneze cât și din cauza conflictului de interese dintre cele două mari puteri de rasă anglo-saxonă pe pământul Mexicului.

Toate cele din urmă frământări din Mexic, insurecțiunea împotriva președintelui *Huerta* și răsturnarea acestuia, au fost întretinute de Americani. Huerta era protejatul *Angliei* fiindcă Huerta era susținătorul campaniei engleze, care exploata bogatele mine de petrol din Mexic.

Ei bine, cu toate că acestea erau relațiile Americanilor cu Anglia, în ajunul războiului european, totuși vedem că Statele-Unite, pe deo parte s'au împăcat par'că cu Japonia, iar cu Anglia a revenit la raporturi amicale.

Acest rezultat a fost obținut, se înțelege, în urma hotărârii *Angliei* de a se dezinteresa cu totul de afacerile politice și economice ale Mexicului. Huerta a fost răsturnat și apoi părăsit de Englezi, astfel Statele-Unite au rămas singure stăpâne asupra *pieței mexicane*.

După ce diplomația engleză a rezolvat — pentru cât timp nu știm — raporturile cu Statele-Unite, astăzi vedem că președintele *Wilson* a luat față de Germania o atitudine foarte hotărâtă care, nu ne-am mira de loc, să ducă la un război.

Ruperea relațiilor dintre America de nord și Germania, ar exercita o presiune imensă asupra ultimilor neutri cari atârnă încă de a intra în foc.

Iată de ce dezvoltarea neînțelegerilor germano-americe e urmărită cu un mare interes.

St.

pod s'au dat încăierări, ce au lăsat în urmă-le ecatombe de cadavre?

Mișcarea stegulețelor ți-se pare și mai vioaie, când te gândești unde erau ele fixate, numai cu câteva luni în urmă. Ce distanță enormă e dela Carpați până la Przemysl și Lemberg! Și acum stegulețele harnice au trecut granița, spre Ivangorod, Lublin, și stau în fața Varșoviei, în vreme ce altele se coboară dela nord, spre aceeaș țintă, stringând într'un cerc de fier ucigaș, puhoiul cutropitor al nenumăratelor trupe muscălești.

Câțiva artiști au înfățișat în mod și mai plastic harta beligeranților, prezentându-ne statele europene, ca pe niște ființe vii. E o personificare de un simbolism captivant, în cadrele geografice exacte ale singuraticelor țări. In mijloc germanul Michel se războiește în o mână cu cocoșul galic, cu cealaltă cu bălaurul muscălesc, ce varsă pe nări foc și pucioasă. Monarhia noastră e înfățișată ca un husar călare... Copita calului atinge Serbia și Muntenegru iar vârful carabinei iasă dincolo de granița Galitiei. Anglia e înfățișată prin un lord binehănit, fumând o havană și asmuțând lumea la bă-

taie, cu un gest de bancher. Scoția e un marinar, ce vrea s'o ia la fugă cu barca lui, spre America... Spania are înfățișarea unui don Quijote obosit, curățându-și spada de rugină; Portugalia fumează liniștită dintr'o lulea... Italia (pe atunci nu era în războiu) e înfățișată ca o donna fermecătoare, visând... dulce farniente... cu capul pe perna Alpiilor, cu picioarele întinse a lene în Mediterană... România e înfățișată ca un dorobanț, cu un ciocan în mână, dregându-și spada pe un ileu; Bulgaria își curăță sabia de sângele proaspet; iar Grecia stă la pândă și trage ou urechia... Biata Svițera, în mijlocul încăierării generale, stă ca un ariciu speriat, cu ghimpii sbârliți.

Mai nou, hartele statistice-comparative ocupă tot mai mult tefen. Vezi întâi harta albă a Europei, cum era înainte de izbucnirea războiului. In 28 Iulie 1914, Monarhia noastră și Serbia sunt colorate în negru. Și culoarea neagră se extinde tot mai amenințătoare, ca un incendiu. In 4 August, mai mult de jumătate Europa e vopsită cu negru, adăugându-se la primii beligeranți: Muntenegru, Rusia, Germania, Franța, Anglia, Belgia. In 2 Noemvrie se alătură și Turcia și culoarea neagră trece și în Asia, după

cum trecuse mai înainte în Africa, cu intrarea *Angliei* și a Franței; iar in 25 Mai culoarea neagră cerneste și Italia...

Te înspăimânti, când vezi oum puhoiul războiului s'a revărsat, ca o apă infuriată peste întreg continentul. Svițera, Țările-de-jos, Dania, România, Bulgaria, Grecia (ca să nu mai pomenim de țările dela granița nordică a Europei și de peninsula pireneică) sunt mici oaze albe, într'o mare de măcel și de oroare.

Cine va pune capăt acestei lavine, care amenință să outropească totul în drumul ei de moarte?

Cine poate spune, când se va opri această năpastă, și pe cine va mai strivi și va mai răpi cu sine în calea ei de pierzanie?

Privind această hartă, te cutremuri; deslușești trosnetul granițelor de până acum și simți, cum o lume întreagă se sbate în durerile morții și ale facerii, ca să dea loc unei alte lumi „cu alt soare, cu alți zei...”

Halucinațiile presei moscovite.

Megalomania rusă. — Europa la picioarele Rusiei?..

Odesa, 13 Iulie.

In urma rușinoaselor înfrângeri din Galizia, presa oficioasă rusă, în speranță că va împiedeca dacă mai este posibil, izbucnirea revoluției, a început să hrănească cu iluzii populațiunea desnădăjduită, iluzii absurde și ridicule, scriind că succesul final al războiului va fi de partea Rusiei, care va dicta pacea la Berlin.

Pentru ca această inchipuire să prindă, presa oficioasă rusă în lipsă de argumente serioase, recurge la preziceri mai mult sau mai puțin interesante, din cari trage concluzii grandioase de altfel, că cel mai târziu în luna Decembrie, Europa va fi la picioarele Rusiei.

Așa ziarul „Odeschi Listoc”, considerat ca organ oficial guvernamental militar de aci, publică cu litere mari și în loc de frunte, următoarele preziceri ale ilustrului (?) strateg american colonelul Harison, cu privire la rezultatul războiului actual:

„In luna August — spune colonelul Harison în prezicerile sale publicate de „Odeschi Listoc”, — Italia va ocupa Triestul și Pola, iar Rusia va zdrobi armatele germane.

Tot în această lună vor intra în acțiune alături de împătrita înțelegere, Românii și Bulgaria.

In cursul lunii Septembrie va începe înaintarea generală printr-o ofensivă viguroasă a armatelor înțelgerel pe toate fronturile.

Armatele italiene se vor uni atunci cu cele sârbesti, invadând Dalmația, Croația, Bosnia și Herțegovina cu tot litoralul Adriatic al Austro-Ungariei; trupele ruse vor continua cu vigoare ofensivă în timp ce Constantinopolul și Dardanelele vor fi cucerite printr-un formidabil atac combinat pe apă și pe uscat.

In luna Octombrie trupele germane vor fi gonite din Franța și Belgia, iar Rusia va recuceri Bucovina și Galizia, pătrunzând în Ungaria până la Budapesta, pe care o va ocupa. Germania va fi forțată apoi să evacueze în întregime Curlanda și Prusia orientală, ce vor fi luate în stăpânire de Rusia.

Luna Noembrie e rezervată zdrobirei complete a puterilor centrale. În această lună trupele ruse vor rupe ultimul front german până la râul Rin, unde se vor uni cu cele franceze și engleze, deasemenia victorioase.

In Decembrie, Germania complectamente zdrobită va cersii pacea, care însă va fi dictată de aliați la Berlin, în astfel de condițiuni, încât liniștea Europei să fie asigurată pentru totdeauna, prin desilintarea de fapt a militarismului german.

Fără a garanta autenticitatea acestor preziceri ale colonelului american Harison și cari pot fi o stupidă invenție a ziarului rus, am fiut totuși să le înregistrăm cu titlu de simplă curiozitate, numai pentru a se vedea cu ce iluzii e hrănit poporul rus, în timp ce armatele țarului Nicolae intrănte fug spre interiorul țării.

Atitudinea Bulgariei.

Bulgaria cere avantaje sigure. — Relațiile cu România. — Tratatul cu quadrupla înțelegere. — Armata bulgară.

Oțiosul bulgar „Echo de Bulgarie” publică următoarele declarațiuni făcute zilele trecute de primul ministru Radoslavoff, trimisului special al ziarului „Le Temps”, d. Marcel Dunau:

„Orientarea generală a politicii externe a Bulgariei n'a suferit nici o modificare în cursul ultimelor luni. Guvernul meu era convins, că interesul Bulgariei era să mențină neutralitatea ce adoptase în conformitate cu dorințele triplei înțelegeri. Poate această situație să dureze nedefinit? Nici eu nu cred: dar pentru a ne decide să intrăm în acțiune, trebuie să ni se ofere avantajii sigure, cari să compenseze sacrificiile ce va trebui să ne impunem. Dacă ne angajăm în luptă, aceasta o facem numai cu certitudinea de a realiza definitiv aspirațiunile noastre naționale.

Se știe la Paris: toate gândurile Bulgariei sunt îndreptate spre Macedonia și primele convingeri ce ai avut v'au convins de sigur că poporul bulgar revindică cu unanimitate această provincie, care este Alsacia-Lorena noastră.

Nici unul din noi nu poate uita că traseul actual lasă afară din frontierele noastre un milion și jumătate de Bulgari, pe cari victoriile noastre asupra Turcilor ne permiteau să-i credem liberați definitiv de un jug străin. Vecinii no-

stri pretind, că au anexat o populațiune slavă, frământată, cu adevărat de mulți ani prin propaganda bulgară, dar care poate accepta naționalitatea sârbă.

In realitate, Macedonia este atât de profund bulgară, încât 600.000 din locuitorii ei s'au refugiat în regatul nostru mai bine decât să devină supuși străini. Noi i-am instalat în noua Bulgaria, și grație unor avansuri, cari le-au permis să cumpere unelte și vite, ei formează acum un element aproape prosper al națiunii noastre.

Raporturile noastre cu România încă sunt multumitoare. Știți că 500 mii de Bulgari trăiesc acum în România și până în Basarabia rusă. Independența României realizându-se înainte de a noastră s'a întâmplat adeseori, că Bulgarilor, pentru a scăpa de jugul turc, au devenit supuși români. România și-a câștigat recunoștința, cari vor cimentă apropierea celor două țări.

Cât despre quadrupla înțelegere, noi am răspuns declarațiunilor sale, cerând mai multă precizie. „Bulgaria pentru a se decide la un nou războiu după cele două campanii, cari au costat-o sacrificii atât de grele, trebuie să știe mai întâi ce va câștiga de aici. In ziua, când se va decide să intervină, trebuie să fie totul rășulaf. Unii au crezut că văd în răspunsul nostru din urmă un mijloc de tărăgâneală. Pot să vă asigur că acest răspuns a fost conceput cu toată seriozitatea.

Actualmente sunt în curs numai două negocieri oficiale. Aceea cu quadrupla înțelegere și aceea, pe care o urmărim cu Turcii în chestiunea drumului de fer din Tracia. Până acum, conchide d. Radoslavoff, orientarea politicii bulgare, cum v'am spus, nu s'a schimbat, dar totus există un element nou, Armata noastră, care era epuizată în urma războaielor dela 1912—1913, acum este reconstituită mai puternică decât oricând, cu un cadru de ofiteri tineri, activi, plini de credință, și având experiența războiului.

Cu această armată suntem gata pentru toate eventualitățile.

† George Șuta protopop în Borlești.

(Pro memoria.)

Venind dela mănăstirea din Radna, la marginea Murășului dinspre Lipova, am primit trista veste, că George Șuta, protopopul din Borlești a răposat în 29 Iulie st. n. Cu toate, că am fost așteptat la știrea ceasta, m'a cuprins o tristetă, care nu-mi va trece fără a lăsa după sine urme...

Tremur de sfială înaintea icoanei lui. Îl văd înaintea ochilor mei sufletești așa cum a fost: slab la trup, vioi la mișcări, întotdeauna tânăr „în cugete și simțiri”. Îl urmăresc în cosciug; îl văd în groapă și în mormânt. Sub umbra crucei din cimitir — lângă nepoată-sa — își doarme somnul lin; priveghetoriale cântă duios, iar luna întristată își revărsă lumina cernită. Acolo la mormânt vedem și mai mult... Acolo vedem mai bine ca oricând, că ce au pierdut Sătmărenii, că ce au pierdut credincioșii din Borlești în cela ce a fost George Șuta.

Unii plâng în decedatul pe preaiubitul lor soț, tată, bunic și frate, alții pe înflăcăratul român și bun coleg; noi cei tineri, cari de multeori îi ceream sfaturi în pornirile noastre românești căutam vr'o vorbă de mângâiere, iar credincioșii lui un sfat părintesc.

Glasul lui dulce nu se mai aude... E liniște și tăcere în preajma mormântului lui. Totuș din freamătul frunzelor și din bruii uscați de pe mormânt din când în când par'că se aud vorbele sfinte scripturi: „Și a încetat a învăța pe feciorii săi, și tinzându-și picioarele sale pe pat, a murit...”

Ai încetat dragă bade George să ne înveți cu graiul viu, ai încetat să propovăduiești legea iubirii lui Hristos, Ti s'a stins glasul cu care ne îndemnai la fapte creștinești și românești, dar duhul Tău a rămas între noi. Duhul acela cu care ai condus aproape toate adunările noastre Sătmărene, duhul acela tineresc și românesc ne va conduce în cărările vieții noastre

pe noi pe toți cari am fost mucenicii tăi sinceri și devotați...

Te-ai dus dintre noi ca un călător obosit de anii vieții, slăbit de sarcina nu ușoară, dar dulce al apostolatului; Te-am văzut ajuns în vârful muntelui privind asupra drumului lung ce l-ai parcurs în viața lungă de 71 ani...

Frumos drum ai făcut! Acesta îl presăram cei cari te-am iubit cu floricelele dragostei, iar cei cari nu te-am cunoscut bine, acum și se închină ca celui mai bun preot și Român din Sătmăr.

Multe lucruri îți putem mulțumi. Și putem să mărturisim fără exagerare, că ai fost între cei dintâi apostoli adevărați ai com. Sătmăr...

Ai murit trupește, dar în sufletele noastre vei trăi pururea! Trăiești în conștiința noastră și până ce Sătmărul va fi Sătmăr, amintirea ta nu-i ștearsă din sufletele noastre; te bucuri de onoare, cinste și viață. Trăiești prin munca ta cinstită, care o ai avut a formarea sufletului și caracterului tinerilor noștri Români. Trăiești prin cuvintele acele înțelepte, cari din Duminecă în Duminecă le-am auzit de pe buzele tale, iar de povețele drepte, cari ni le-ai dat în zilele aceste de mare încercare și desnădejde o să ne aducem aminte și în vremuri de pace și de bine. Și pe atunci o să-ți păstrăm un locșor cuvenit în sufletul nostru, unde va fi păzită și îngrijită dragostea noastră nefățărită și pe atunci o să-ți fim vrednici urmași ca din Sătmăr — să fie Sătmărul fericit, plin de lumină și viață românească.

Credeul acesta l'ai mărturist și ni l'ai lăsat nouă spre moștenire. Iar noi cei ce plângem acum de jale în jurul mormântului tău, o să plângem odată împreună de bucurie, că ni s'a realizat visul.

Vasile Popa.

Importanța cetății Varșovia.

La începutul războiului dintre Rusia și puterile centrale s'au făcut, în diferite rânduri, aprecieri asupra cetății Varșovia. Deoarece cu ocazia mobilizării, Polonia a fost în parte evacuată de Ruși, se găseau mulți cari afirmău că și cetatea va fi evacuată. Aceste șvonuri erau doară dorințe. Rușii nici nu se gândeau la așa ceva.

Varșovia, capitala Poloniei rusești, are azi peste 700.000 de locuitori. Ea este cel mai important oraș al Rusiei vestice, atât prin mărime cât și prin bogatele sale resurse și mai ales ca centru politic și industrial. Pe lângă nenumărate străzi, se unesc acolo, pe țărmlu ostic al Vistulei trei căi ferate: a) cea din Petrograd, via Wilna, b) din Plozk prin Wolkowysk și Siedlez și c) din Moscova prin Smolensk și Brest Litowsk. Pe țărmlu vestic se unesc căile ferate: d) din Kalisch prin Lodz și e) din Bendin prin Czenstochau. Varșovia este dar un foarte important nod de căi ferate, care face ca să aibă și o mare importanță militară, în conducerea războiului.

Situația orașului, așezat pe un râu navigabil, sporește și mai mult aceste calități, Vistula fiind un obstacol puternic care desparte Polonia rusească de Hinterland. O armată rusă care ar opera în Polonia la vest de Vistula ar fi așa dar despărțită de Hinterlandul ei de unde i-ar putea sosi trupe, munițiuni etc. Cetatea Varșovia însă fiind depozitul cel mai însemnat din Rusia vestică, ar putea lipsi pentru câțva timp de hinterlandul ei, și tot cetatea este aceea care-i asigură această legătură cât timp nu este împresurată.

Vistula, prin lățimea ei până la 1000 m., prin cantitatea apei și natura țărmlurilor, este un mare obstacol care nu ar putea fi trecut decât peste podurile existente, unul la Ivangorod și altul la Varșovia, adică 100 klm. unul de altul. Construirea de poduri de războiu necesitează mult material și e foarte greu de executat sub focul inamicului. De aceea, asigurarea posesiunii podurilor este de mare valoare pentru operațiunile militare. E firesc deci că Rușii să se fi opus cât mai mult la ajungerea inamicului la poduri și de aceea au construit la Varșovia un indoit cap de pod. Înaintarea pe Vistula, mai ales în timpuri ploioase, este foarte grea, din cauza naturii pământului. Capetele de pod dela Varșovia și Ivangorod asigură armatei rusești o mare libertate de acțiune, după cum au și dovedit-o evenimentele din a doua perioadă a războiului. Înaintarea aliaților începută la Octombrie ajunse pe la mijlocul lunii după mai multe succese până lângă Vistula. La 15 Octom-

vrie Germanii respinseră un atac al Rușilor de pe linia Ivangorod-Varșovia și se apropiară de Varșovia. La 23 Oct. trupele germane învingeră acolo 2 diviziuni rusești la Ivangorod luând acolo la 27 Octomvrie 10.000 Ruși prizonieri. Rușii văzând pericolul ce-i amenința, aduseră ajutoare din Galitia și hinterland cari apărură din Ivangorod, Varșovia și Nowogeorgiewsk și cari produsera a deggrupare a aliaților. Acesta a fost rolul jucat de numitele cetăți cu ocazia operațiunilor ofensive ale armatei rusești.

Cetatea Varșoviei favorizează și defensiva. Fiind înfrunte armatele ruse în Polonia, cetatea le va acoperi retragerea peste Vistula, iar linia ferată de pe țărmul estic al fluviului Ivangorod-Varșovia, le permite să apară cu forțe neașteptate la unul din cele două capete de pod sau chiar la ambele. Prin unirea sa cu cetățile Nowogeorgiewsk și Zegrz, Varșovia formează piața de arme Vistula-Narew, după cum o numesc Rușii, iar spațiul protejat de aceste 3 cetăți are o suprafață de 300 klm. pătrați, adică cu 50 klm. pătrați mai mult ca suprafața Vienei. Cetatea are mari aprovizionări și fabrici pentru orice articole necesare războiului; este străbătută de linii transversale și de circuituri cari unesc cele 3 cetăți și obiectivele lor între ele. Așa dar piața aceasta de arme poate cuprinde o mare armată pe care o poate repartiza și dirija cu ușurință acolo unde nevoia ar cere-o.

Din cauza unei atari importante a cetății este de prevăzut că nu va fi niciodată evacuată benevol, ci numai în urma unor lupte violente.

După părerea rusească, Varșovia este o cetate de primul rang. Inceputul întăririlor s'a făcut la 1832. După înăbușirea revoluției poloneze din 1830 s'a clădit pe țărmul stâng al fluviului cetatea „Alexandria”, pe sprijin de bastioane. Azi nu mai servește decât ca depozit și cazarmă. Ca orice cetate modernă, ea azi e constituită: a) din centru și b) din centura de forturi. Centrul constă din 5 lucrări. Centura are pe țărmul stâng 10 forturi principale iar pe cel drept șapte.

Forturile sunt la 2—4 klm. unul de altul și la 5—6 klm. de oraș. Așa dar orașul nu ar fi apărat contra unei bombardări de calibre mari. Forturile sunt apărate de obstacole diferite și de ape. Spațiile dintre forturi sunt flancate cu tunuri cu tragere repede. Toate forturile sunt unite între ele prin cale ferată de centură, iar cu orașul prin linii radiale. Cetatea este înarmată cu 1400 guri de foc. Cupolele și oțelul betonat au fost întrebuițate pretutindeni unde tactica o cerea. Lucrările au o înălțime de vre-o 40 de metri deasupra nivelului Vistulei. Rușii vor face tot posibilul spre a se menține cât mai mult timp în acele pozițiuni puternic pregătite.

Mulțumita M. S. monarhului către armata de sud.

Budapesta, 31 Iulie.

Maj. Sa monarhul a adresat arhiducelui Eugen următorul ordin către armată și flotă:

De săptămâni bravi mei soldați originari din toate părțile monarhiei s'au războit cu dușmanul în preponderanță cantitativ. Atât conducătorii, cât și soldații, fără considerație de rang, bărbăți în vârstă și luptători tineri se întrec în vitejia disprețuitoare de moarte. Pe vârful de munți, în ținutul neumblat al Carstului și pe mare au săvârșit astfel de fapte ce sunt demne de înaltașii lor cari împotriva aceluiaș dușman s'au luptat și l'au învins. Spulberați acea idee fixă a dușmanului că ne poate invada țara cu mulțimea trupelor lui intrate sub armă.

Aveți încă de isprăvit o grea muncă. Dacă însă trupele conduse atât de eminent și ireproșabil cu o adevărată însuflețire și-au pus în cumpănă forțele, atunci vor deslega cele mai ponderoase probleme. Deslegați-le spre cinstea voastră și binele patriei.

Cu recunoștință amintesc de strălucitoarele fapte războinice, uimită privește țara către vitejii săi cari se luptă pe uscat și pe mare și pune încredere în voi pentru a păzi cu credință sudvestul monarhiei.

Viena, 29 Iulie.

FRANCISC IOSIF, m. s.

Totodată Majestatea Sa monarhul a adresat arhiducelui Eugen un autograf și l'a decorat cu crucea militară pentru merite clasa I. cu insemn de războiu.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 31 Iulie. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: Armata arhiducelui Iosif Ferdinand a ocupat ieri după amiază Lublinul. Aripa stângă urmărindu-l pe inamic a trecut râul Bistra.

Trupele germane au înaintat în jos pe râul Wieprz și se apropie dinspre sudvest către orașul Cholm.

Inamicul încearcă în diferite puncte, ca să reziste din nou în pozițiuni construite prealabil, dar atacăm pretutindeni. La nord-vest dela Ivangorod forțele germane cari au înaintat pe țărmul ostic al Vistulei au respins atacuri violente. Rușii au suferit mari pierderi. În Galitia orientală situația nu s'a schimbat.

Pe frontul italian: Atacurile infanteriei italiene împotriva capului de pod dela Gorizia au încetat ieri deplin. Artileria inamicului a întrebuițat împotriva pozițiilor noastre de pe marginea platoului, ca și până aci, mari cantități de muniție.

În regiunea de graniță din Carintia au avut loc mai multe ciocniri. 3 batalioane italiene, după o preparare intensă cu artileria, au atacat pozițiile trupelor noastre pe Palu mic. Inamicului i-a reușit să pătrundă într-un tranșeu avansat. După o luptă grea l-am respins pricinuindu-i mari pierderi. Am respins trupele ce avansaseră la strămoșoara Lodinut (la nord dela Panaro), deschizând focul în mod surprinzător asupra lor dela o distanță de tot mică și aruncând asupra lor granate de mână. Unul dintre detașamentele noastre avansate pe coama de graniță la sud de Malborgheto a evacuat o pozițiune le observare în fața forțelor inamice covârșitoare. În Tirol artileria italiană a bombardat fără succes platourile Folgaria-Lavarone. Atacul unor forțe inamice slabe în regiunea Monte-Cristallo l-am respins în mod sângeros.

Berlin, 31 Iulie. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: Ieri, dimineață am cucerit cu asalt edificiile din marginea apuseană a localității Hooge ce se găsește la Ost dela Ypern, cari edificiile au rămas încă în stăpânirea inamicului cu prilejul atacului care l-am întreprins în 3 Iunie împotriva acestei localități, precum și un punct de razim la sud dela drumul de țară ce duce la Ypern. După amiază și noaptea am respins contraatacurile inamicului. Am capturat 4 mitraliere, 5 svârlițoare de mine și câțiva soldați englezi. Numărul morților găsiți în tranșeele inamicului dovedește că a avut mari și sângeroase pierderi. În Vosgi luptele desperate date pentru linia Lingenkopf-Bareukopf s'au liniștit. Pe Lingenkopf Francezii țin în stăpânire o parte din pozițiile noastre. Schratzmaas și Bareukopf, cari le-am pierdut trecător, iarăș sunt în posesiunea noastră. Francezii au aruncat în mai multe rânduri, la spațiile frontului nostru dela Aisne, bombe asupra Chamny-Tengier și, altor localități. Ca retorsiune am bombardat gara dela Compiègne.

Escadrile aeriene franceze au aruncat ieri bombe asupra Pflzburgului, Savernei, la nord dela Hagenau și asupra Freiburgului, iar escadrilele aeriene germane s'au răsunat pentru aceasta aruncând după amiază bombe asupra stațiunii de aviație dela Luneville. Aviatorii inamici au pricinuit pagube neînsemnate. Tunurile noastre de apărare au puscat lângă Freiburg un avion francez, doborându-l la pământ.

Pe frontul oriental: La nord-vest dela Londra și la nord dela Gavorowo, lângă drumul de fier, la ost dela Rozan ofensiva noastră progresaază. Ieri am făcut prizonieri 1890 Ruși și am cucerit 3 mitraliere.

Pe frontul sudoriental: Trupele colonel-generalului Woynsch, cari au trecut pe țărmul drept al Vistulei înaintează spre ost dând lupte încâpăținate. Toate contraatacurile întăririlor rusești aduse în grabă în luptă au dat deplin greș. Numărul prizonierilor a sporit cu 7 ofițeri, între cari un comandant de regiment și 1600 soldați de rând.

Se pare că inamicul vrea să opună armatelor aliaste ale mareșalului Mackensen, cari îl urmăresc, o nouă rezistență cam pe linia care se întinde dela Nowo-Alexandria lângă Vistula, peste înălțimile ce se găsesc la nord de Lublinul ocupat ieri după amiază, până în regiunea la sud de Cholm. Il atacăm pe inamic pretutindeni.

Trupele germane au făcut în luptele date în 30 Iulie

lângă Bistrița-Piaski 4930 prizonieri și au cucerit 5 tunuri și 8 mitraliere.

Budapesta, 1 August. — Se comunică dela cartierul general:

Pe frontul rusesc: Intre Vistula și Bug a izbucnit ieri din nou luptele în numeroase puncte. Aliații noștri l-au respins pe inamic la sud-vest dela Dubienska, la sud dela Cholm și dela Leczna.

La nord de Lublin trupele noastre au respins puternice contraatacuri, continuând să atace. La Kurow, o divizie germană încadrată în armata condusă de arhiducele Iosif Ferdinand a ocupat cu asalt două linii inamice așezate una după alta. Trupele austro-ungare au cucerit drumul până la Nowa-Alexandria.

Pe țărmul ostic al Vistulei și lângă Lublin inamicul opune încă rezistență, dar mai spre ost, în regiunea până la Bug a continuat azi dimineață să se retragă. Regimente germane urmărind pe inamic au trecut azi înainte de amiază prin orașul Cholm.

În Galitia orientală situația nu s'a schimbat.

Trupele germane ce au înaintat la nordost de Ivangorod pe țărmul drept al Vistulei au răpit ieri Rușilor un important punct de razim.

Forța armată a aliaților ce luptă sub comanda supremă austro-ungară a făcut prizonieri în cursul lui Iulie 527 ofițeri ruși, 126.311 soldați de rând și a cucerit 16 tunuri, precum și 202 mitraliere.

Pe frontul italian: Luptele mai mici date în regiunile de graniță din Tirol și Carintia s'au terminat și ieri favorabil pentru noi. În regiunea Castel Terino am surprins două companii inamice și le-am pricinuit pierderi grele. Bersaglierii întreprinzând un atac împotriva pozițiilor noastre în față cu Hoher Trieb (înălțime la graniță la ost de Plücken) au străbătut în unele locuri până la liniile noastre; rezervele noastre l-au respins cu asalt pe inamic care a suferit pierderi grele în focul tunurilor noastre.

Berlin, 1 August. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul oriental: La nord dela Niemen au avut loc lupte de o importanță locală.

La nordost dela Rozan am progresat. Contraatacurile Rușilor le-am respins.

În cursul lui Iulie am capturat între Marea-Baltică și Pilița 95.023 Ruși, 41 tunuri (între aceste 2 grele), 4 zvârlițoare de mine și 230 mitraliere.

Pe frontul sud-oriental: Trupele noastre ce au înaintat peste Vistula la nord de Ivangorod, au respins contraatacurile violente ale Rușilor. Prin atacul nostru ce a urmat imediat după aceasta am ocupat înălțimile dela Podzaczze și am făcut peste 1000 prizonieri.

Pe frontul din regiunea litoralului, din regiunea Krnului până inclusive capul de pod dela Gorizia afară de canonada artileriei și tentative de atac mai mici ale inamicului a fost în general liniște.

Pe marginea platoului Karstului, inamicul a întreprins ieri în cursul zilei și azi noaptea, în repetite rânduri atacuri puternice împotriva părții proeminente spre apus a pozițiilor noastre. La ost de Polazzo lupta încă nu s'a terminat. Un atac întreprins de Italieni noaptea dinspre Selz și alte 3 dinspre Vermeghiano le-am respins pricinuindu-le pierderi grele.

Intre Vistula și Bug inamicul a opus ieri nouă rezistență. Trupele germane, i-au scos pe Ruși în cursul zilei din pozițiile lor, lângă Kurow (la ost dela Nowa-Alexandria), la sud dela Leczna, la sud și sudvest dela Cholm, precum și la sudvest dela Dubienka. Inamicul a continuat apoi să se retragă de ambele părți ale Bugului, precum și pe frontul dintre Bug și regiunea la sud dela Leczna. Prin orașul Cholm am trecut urmărind pe inamic.

Pe frontul sudostic au căzut în mâinile Germanilor în Iulie: 323 ofițeri, 75.719 soldați, 10 tunuri și 126 mitraliere.

Budapesta, 2 August. — Se comunică dela cartierul principal:

Pe frontul rusesc: Aliații noștri au raportat ieri la Domasev, în față cu gara Radomkei, noi succese.

La apus dela Ivangorod regimentele ardelene au luat prin atacuri cu baioneta 8 puncte de razim betonate, construite treptat, iar din aceste 4 le-a luat singur regimentul de infanterie Nr. 50 compus din Români. În jur de Ivangorod semicercul se strânge tot mai mult. Am făcut prizonieri 15 ofițeri și 2300 soldați, am capturat 29 tunuri între cari 21 grele, mai departe 11 mitraliere, un depozit mare de instrumente și multă muniție și diferit material de război. Trupele noastre probate din Ardeal pot scrie cu drept aceasta zi între cele mai frumoase zile ale istoriei lor glorioase.

Pe frontul Italian: Pe frontul din Tirol, am surprins în valea Ledro, la apus dela Berzeca, un detașament inamic și pricinindu-i mari pierderi l'am respins. În Judicaria, patrulele noastre au alungat două posturi italiene de observare, cari s'au încuibat pe înălțimea, ce se ridică la nordvest dela Coudino. În regiunea de graniță din Carintia nu s'a întâmplat nimic de însemnătate. În sectorul nordic al litoralului e în cea mai mare parte liniște. Pe platou lupta de artilerie continuă. La ost dela Polazzo am respins deplin prin un contraatac atacurile puternice ale Italianilor, avansând infanteria noastră cu acest prilej peste pozițiunile ei originale.

Berlin, 2 August. — Se comunică dela marele cartier general:

Pe frontul occidental: În Argonni, la marginea apuseană, am cucerit mai multe tranșee inamice prin un atac cu baioneta executat în mod surprinzător și am capturat cu acest prilej 4 ofițeri, 142 soldați și 1 mitralieră. În Vosgi, Francezii au atacat seara iarăș linia Schratzmaeule-Barenkopf. Lupta desperată a ținut noaptea întreagă. Atacul l'am respins. Pe Lingenkopf a reinviat deasemenea lupta. În acele puncte ale liniei de bătaie am executat reușite explozii de mine. La sud de Bau de Sapt artileria noastră a doborât la pământ un balon captiv al Francezilor.

La Lanemer (la ost dela Gerardmer) un avion de războiu al nostru a silit să coboare un avion inamic.

Pe frontul oriental: Trupele noastre au ocupat ieri, după o luptă, Mitau. Orașul, în general, e neatins. La ost dela Gonievic s'a desfășurat o luptă, care ia un decurs favorabil pentru noi. Înălțimea 186 ce se ridică la nordost dela Suvalki și la sudost dela Kaletnik, am cucerit-o cu asalt. La nordvest dela Lomza trupele noastre au înfrânt în mai multe puncte rezistența viguroasă a Rușilor și au ajuns până la râul Narew. Am făcut prizonieri un ofițer și 1003 soldați. Și în celelalte părți ale frontului până la Vistula, am progresat. Am transportat 560 prizonieri între aceștia 1 ofițer. În fața Varșoviei situația nu s'a schimbat.

Pe frontul sudoriental: În regiunea vecină la nord dela înălțimile ce le-am ocupat în 13 Iulie la Podzamer, trupele colonel-generalului Voysch au progresat ieri prin regiunea păduroasă în direcția spre ost, fiind mereu în lupte violente. Am prins 1500 soldați ai inamicului ce se retrage și i-am luat 8 mitraliere. În fața Ivangorodului trupele austro-ungare au dat lupte victorioase. Semicercul în jurul cetății se strânge tot mai mult. Inamicul se menține în fața armatelor mareșalului Mackensen între Vistula și regiunea la sudvest dela Leczna. Am capturat 600 Ruși. Intre Leczna și Zalin ce se găsește la nordost dela Cholm, lupta de urmărire progresează. Lângă Bug am ajuns până în regiunea ce se găsește spre nord dela Dubienka. Trupele austro-ungare înaintează peste Bug, la sudvest dela Wladimir-Wolinski.

Deschiderea Dumel.

Petrograd. — Ieri după amiază la 1 oră s'a deschis duma conform ucazului țărăesc. Radzianko a fost președintele ședinței. De față au fost toți miniștrii și corpul diplomatic întreg.

Președintele Radzianko între altele a spus în cuvântarea sa de deschidere următoarele:

Cu cât războiul în proporții mai fioroase, cu atât mai mult imperiul rusesc este pătruns de hotărârea puternică, neștrămutată de a duce războiul până la cele din urmă cu speranța învingerii. Hotărârea aceasta pretinde ca toate păturile sociale să se solidarizeze și toată forța efectivă a poporului să se poată desvolta. — Președintele dumei a solicitat apoi pe toți deputații să ia atitudinea necesară în acest senz. A salutat apoi viteaza armată rusească ce respinge toate atacurile furioase dușmane neconținut și efectiv, a salutat în urmă pe reprezentanții diplomați ai statelor aliate și prietene — la ceea ce miniștrii, deputații și publicul au făcut ovații de câteva minute.

Dar însuflețirea a culminat când președintele a salutat în numele întregului popor rusesc pe noul aliat, pe Italia și a amintit despre frații poloni cari au suferit mai întâi și mai îngrozitor decât cealaltă populație a Rusiei pe urma plăgilor aduse de dușmanul barbar. A încheiat astfel:

Armata noastră a dat strălucită dovadă că în ce chip trebuie să ne facem datoria față de țară, — acum este rândul nostru să lucrăm cu toții zi și noapte ca totul să punem la dispoziția armatei de ce ar duce lipsă, să delăturăm ambițiile și să prefacem administrația.

Sus, să luptăm, pentru ca să învingem pe dușman. (Aplauze vii).

Ministrul de războiu a depus un proiect de lege, pe care, pentru a se împlini condițiile în interesul apărării patriei, are să-l verifice comisiunea centrală.

Pentru ce întârzie răspunsul Germaniei la nota americană?

Berlin. — Ziarul „World” din New-York anunță următoarea știre din Berlin: *Chestiunea Lusitaniei e considerată la Berlin ca tranșată. Părerea generală a cercurilor oficiale germane e, că președintele Wilson, prin nota sa, intenționat, a voit să rumpă pe mai departe tratativele. Răspunsul Germaniei ar înăspri numai chestiunea și ar mări tensiunea. Intre cele două puncte de vedere, sunt constraste imposibile de trecut, și urmarea tratativelor și așa n'ar fi de nici un folos.*

După unele informațiuni, situația prezentată de ziarul american, ar corespunde adevărului. Guvernul german, nu s'a hotărât încă să răspundă notei lui Wilson. Așteaptă, ca poate o nouă ocazie să se prezinte pentru aceasta. E sigur însă că submarinele germane, vor dovedi cea mai mare prevedere, față de vapoarele în cari bănuiesc că sunt americani, pentru că Germania cu nici un preț nu vrea să ajungă în dușmănie, cu un popor de o sută milioane.

Noua bombardare a Dardanelor.

Atena. — După știrile sosite din Mytilene, flota aliaților, de trei zile bombardează îngrozitor forturile interne ale Dardanelor, și măi cu seamă forturile de pe țărmul asiatic. Francezii și Englezii fac eforturi desperade pentru a reduce la tăcere forturile. Debarcarea trupelor în Dardanele, din cauza submarinelor, vor dovede de dificultăți foarte mari. În apropiere de insula Lemnos, un vapor de transport, ce ducea pe bord trupe, a fost lovit de-o torpilă.

INFORMAȚIUNI

Arad, 3 August.

Eroli noștri. Primum următoarele rânduri dela bravul soldat român *Petru Marița*, originar din comuna *Petroasa*, de prezent rănit în spitalul din *Klosterneuburg* (Austria):

„Ne rugăm noi toți frații români cari suntem aici în Austria răniți în spitalul Klosterneuburg. Noi am fost răniți pe câmpul de luptă cu Italianii. Vă rugăm, dle redactor, să binevoiți a ne pune cu numele în foaie ca să știe și frații și surorile și părinții noștri, lăsați în jale și durere la bordeiele noastre despre soarta noastră.

Noi am plecat cu toții ca să ne apărăm țara noastră și am plecat în războiu cu Sârbii și dela Sârbi am întors la Ruși, iar dela Ruși am întors iarăș la Sârbi și dela Sârbi am mers apoi la Italia, unde am fost apoi rănit.

De 4 luni de zile n'am putut trimite scrisoare la părinți și nici dela părinți n'am primit nici o scrisoare. În 26 Iulie împlinim cu ajutorul lui Dumnezeu un an de zile de când luptăm cu inimicii și nu ne vom lăsa până când i-om pune sub picioarele noastre. De un an de zile acuma m'au rănit și pe mine și cu ajutorul lui Dumnezeu după ce m'oi vindeca de ranele mele, apoi iarăș m'oi întoarce în câmpul de luptă.

Iată noi am fost răniți în 3 Iulie la Piava Gradisca și Sagrado: *Petru Marița* din *Petroasa*, inf. reg. nr. 43, marșbat. 7, comp. 3; *Petru Celița* reg. nr. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Vasile Bujuran* din *Lasău*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Bogeian* din *Ursad*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Pascu Casia*, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Ioan Bogeian* din *Felindia*, reg. 51, marșcomp. 9; *George Florian*, din *Perecei*, reg. 51, marșcomp. 9; *Carol Vereș*, reg. 51, marșcomp. 10; *Teodor Doda*, sergent, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Demetriu Dehelean*, caporal, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Nicolae Muntean*, reg. 64, marșcomp. 3; *Carol Buda*, fruntaș, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Damian Mihail*, fruntaș, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Lazar*, reg. 64, comp. 3, marșbat. 7; *Petru Josan*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Dionisie Niga*, din *Lancrăm*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Vintila Ioză*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Bănieș*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Haiduc*, reg. 64, comp. 2, marșbat. 6; *Ioan Jița*, reg. 43, comp. 3, marșbat. 6.

Accidentul mortal al unui aviator militar român. Din București se anunță: Locotenentul aviator *Bercianu*, a căzut dela o înălțime de 500 metri, cu aparatul său, rămânând mort.

Logodnă. Iosif Nicola, maestru barbier și *Claudia Petru* din Sasca-montană logodiți. Felicitări!

Prizonieri basarabeni la Sibiiu. Cetim în „Universul” din București:

Un fruntaș român din Transilvania, directorul unei instituții de bancă, — venit în țară pentru aprovizionări cu cereale, — povestește un episod interesant din viața prizonierilor basarabeni capturați de austro-ungari. Un număr de 14 din acești Români basarabeni a fost transportat la Sibiiu. Când au fost aduși în gară, nimeni nu știa să se înțeleagă cu ei. S'a găsit însă unul, care să le vorbească rusește.

— Noi nu știm rusește, spuse unul dintre basarabeni.

Atunci aflară cei din gara Sibiiu, că acești prizonieri sunt Români de peste Prut.

— Sunteți Români?

— Suntem Moldoveni.

— Și n'ați învățat de loc rusește?

— Apoi, numai la cătanie învățăm comanda pe rusește.

— Câtă vreme s'a cântat rusește, noi n'am prea fost la biserică, dar acum se cântă numai românește și ne ducem la biserică și noi.

Prizonierii povestesc apoi cum numai surtucarii dela orașe vorbesc rusește, pe când țărănimea toată din Basarabia vorbesc numai moldoveneste.

— Nu s'a lipit de noi graiul ista și pace!...

Am redat pe cât s'a putut convorbirea așa cum ne-a fost povestită. Din ea reiese lămurit, că propaganda de rusificare n'a izbutit în saatele românești de peste Prut, cu toată asprimea măsurilor ce s'au luat acolo în acest scop.

Faptul este destul de interesant și e vrednic de relevat mai cu seamă în împrejurările de azi, când problema noastră națională se pune întreagă și nedespărțită.

Vicarul săcuilor. Cetim în foile din Buda-pesta, că episcopul de Hajdudorogh a numit de vicar al săcuilor pe *Hubán Gyula*, asesor consistorial în dieceza maghiară. Datele biografice ale lui *Hubán* le rezumăm tot pe baza informațiilor presei maghiare în următoarele: S'a născut la 1861 în Săplânta, comitatul Maramurăș. A studiat teologia în seminariul din Gherla, ca după terminarea studiilor să fie numit preot în Surduc. Mai târziu ales de protopop în Sătmar a fost încorporat la Hajdudorogh, de unde vine între săcui ca vicar episcopesc.

După nume, locul natal, și studiile făcute, *Hubán* pare a fi de origine român.

Accidentul dlui Dinu Brătianu. Ni se anunță din București: Un serios accident de automobil s'a întâmplat Joi seara dlui și dnei *Dinu Brătianu*, fratele președintelui consiliului de miniștri. D. D. Brătianu se întorcea cu automobilul dela moșie împreună cu soția dsale. Deoarece era târziu noaptea șoferul mâna cu mare viteză. În momentul când automobilul parcurgea șoseaua *Kiseleff*, în dreptul rondului al II-lea, șoseaua fiind slab luminată șoferul nu a putut observa la timp o movilă de petris. Vehiculul s'a isbit cu putere peste pietriș și se resturnă, asvârlind în acelaș timp și pe soții *Brătianu*, care s'au ales cu serioase leziuni, din fericire însă nu grave. Cu o trăsură de piață, adusă de niște trecători, soții D. Brătianu au fost conduși la domiciliul dlor unde a fost chemat în grabă un medic care a dat ajutoarele necesare victimelor, acestui regretabil accident.

Foarte numeroși amici ai soților D. Brătianu, au vizitat Joi locuința acestora interesându-se de starea dlor.

„Dela noi”. Primum la redacție un volum de povești bucovinene cu acest titlu, pp. 100, prețul 1 cor. De curând a apărut în tipografia societății „Școala română” din Suceava acest volum drăgălas, conținând cinci povești datorit dlui sublocotenent al reg. 41 *Alexandru Leca Moraru*. E scris cu umorul, hazul și expresiunile chiar ale țaranului bucovinean. Oferă o lectură foarte potrivită pentru răniții români din spitale. Ar fi o binefacere sacrificiul de bani al celor cu dare de mână pentru a pune această carte, venită din sbuciumata Bucovina, în mâinile câtor mai mulți răniți.

Un incendiu urias în Constantinopol. „Lokalanzeiger” anunță din Sofia: În apropierea ambasadei germane din Constantinopol s'a pro-

dus un incendiu catastrofal, care a avariat între altele și ambasada germană. O clădire în apropierea ambasadei a luat în întregime foc, dar pompierilor le-a reușit s'o stingă. Pagubele sunt foarte mari.

25 care de metal. În cursul zilei de ieri dăruirile de metal a locuitorilor din Arad au sporit la 25 care pline. Bogat și sărac au grăbit la sunetul trâmbiței să dăruiască obiecte de metal, de folos pentru armată.

Două telegrame... Intregim o informație din numărul ultim al ziarului cu publicarea acestor două telegrame:

1. **A Rutenilor maramurășeni.** — „Preoțimea rutenă gr. cat. din Maramurăș, cu prilejul primei congregații comitatense dela invazia dușmană, își întoarce privirile spre tron și se roagă să se îndure preagratoș să primească expresiunea sentimentului de supunere al preoției și poporului rutenesc de sub conducerea sa. Fiii noștri au luptat vitejește pe câmpul de luptă pentru gloria regelui nostru și a patriei maghiare, iar noi acasă sădăm dragoste și credință față de Maj. Voastră și patria maghiară în sufletele încredințate nouă”.

Mihailu Balogh de Hajdudorogh,
loctiitor episcopesc.

2. **A Românilor maramurășeni.** — „Ca vicar episcopesc al bisericilor românești de ritul greco-catolic din Maramurăș, în numele populației românești din comitat cu adâncă supunere îndrăznesc la aceste zile grele dar glorioase să ne plecăm în fața tronului Maj. Voastre și să ne exprimăm alipirea statarnică și neclintită față de patria noastră iubită și credința noastră strămoșească moștenită dela strămoșii noștri. Să dea Dumnezeu ca înaltul nostru domn și rege să ajungă zilele păcii și să poată ca suveran puternic mult timp în fericire să conducă imperiul”.

Tit Bud,
vicar episcopesc.

Aviz către abonații restanțieri.

Rugăm cu stăruință pe toți acei abonați a căror abonament le-a expirat deja, și cari din acest prilej au primit avizul nostru dimpreună cu mandatul postal, — să binevoiască a și-l achita fără întârziere, trimițându-ne abonamentul pe sem. II sau cvartalul III a. c.

Celor ce nu vor să fie seamă de desele noastre rugăminți, le vom sista expediarea, începând cu proximal Nr.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Școalele comerciale sup. gr. or. române din Brașov.

(Sfârșit.)

B) Taxe de examene.

§ 11. Examenele de primire și examenul de clasă sunt libere de taxă. § 12. La examenul de clasă privat, de câte un singur obiect, se plătește o taxă de 6 cor. de fiecare obiect, care revine profesorului examinător din obiectul respectiv, plus taxa de cor. 14.30 pentru director și certificatul școlar. § 13. Privatistii plătesc pentru fiecare examen de clasă toate taxele înscrise în acești paragrafi, plus taxa de examen de cor. 80 și taxa de certificat de cor. 2.30. § 14. La examenul de diferență nu se plătește didactru, ci o taxă de examen de cor. 120 și cor. 2.30 pentru testimentul de clasă. § 15. Absolvenții școlii au a plăti deodată cu înaintarea cererii pentru examenul de maturitate o taxă de examen de 20 cor. taxă de testimentul de maturitate 6 cor. și taxă pentru caiete de maturitate 4 cor. La examenul de maturitate din câte unul sau două obiecte, precum și la repetiția examenului întreg, se plătește taxa de 20 cor. și caietele 4 cor. § 16. Nimeni nu poate fi scutit de achitarea taxelor înscrise în § 12, 13, 14, ci ele trebuie achitate complet deodată cu înaintarea cererii concesiunii de examen. La caz de respingere a cererii, taxele plătite se restituie petentului. Dacă însă petentul nu se supune la examen la termenul fixat din orice cauză, pierde taxele plătite. § 18. Elevii de confesiuni străine decât cea greco-orientală și greco-catolică română, pre-

cum și cei din țări străine, plătesc taxele de examene duple.

C) Taxe de certificate școlare.

§ 19. Libere de taxe sunt numai conduitele semestrale și certificatele școlare ordinari dela finea anului. § 20. Oricare alte certificate sunt supuse la taxe și anume: a) Certificat anual sau semestral de pe anul din cei 3 ani ultimi costă 2 cor. plus timbru 30 bani. b) Certificat de frecvență, de moralitate etc. costă 1 cor. plus timbru 30 bani. c) Extras de pe certificatul de maturitate costă 5 cor. plus timbru 1 cor. d) Certificate speciale de altă natură costă 5 cor. plus timbru 1 cor. § 21. Dacă certificatul cerut e mai vechiu ca de pe cei trei ani din urmă, taxa se plătește îndoit. § 22. Toți ceilalți elevi, cari doresc să fie scutiți de didactru, vor înainta până cel mai târziu în 30 Septembrie v. pentru semestrul I și până cel mai târziu în 28 Februarie v. pentru semestrul II, direct la Eforia școlară, petițiuni speciale înzestrate cu atestat de paupertate, respective în caz de avere cu extras dela cartea funduară și cu testimoniu sau conduita școlară. Petițiunile înaintate după aceste termene nu se vor lua în considerare. Acei școlari, cari n'au din studii cel puțin nota „Bine” și moralitatea „bună”, nu vor fi scutiți de didactru. § 23. Scutiri se pot face absolut numai dela plățirea didactrului școlar. Celelalte taxe sunt obligați să le plătească toți școlarii fără deosebire și dela plățirea acestora nu poate fi nimenea dispensat sub nici o împrejurare. § 24. Didactrul și taxele școlare arătate se achită la cassa Eforiei școlare în chipul următor: 1. Până la 5 Septembrie v. toate taxele laterale; fără plățirea cel puțin a acestor taxe nici un elev nu va fi înscris. 2. Jumătate din suma didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Dec v. 3. A doua jumătate a didactrului se va plăti până cel mai târziu la 31 Martie v.

Acei școlari, cari nu vor achita didactrul până la termenele arătate, vor fi îndepărtați din institut și despre această îndepărtare va fi înconștientat părințele, tutorul sau îngrijitorul respectivului elev. Restanțe sau amânări de plată nu se admit.

Fiecare elev e dator a avea la începutul anului școlar toate cărțile necesare nouă și în bună stare, deoarece legile școlare opresc traficul de cărți și revizite și folosirea de cărți vechi și neorăspunzătoare. Cărțile vor purta viza institutului alături cu numele elevului.

Chipul și uniforma proprie a școlii comerciale, fiecare elev e dator a și le procura la intrarea în școală, fiind obligatorii pentru toți elevii. Pentru orice informațiuni mai detaliate părinții și tutorii școlarelor să se adreseze la Direcțiune.

Kenjro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în românește de: P. Robescu.

(Urmare) (35)

VII.

Viitoarea.

Strigătul prelung, pe care omul, care trăgea *kuruma* în fuga mare, îl scotea din când în când, anunță în casa Yamaki sosirea stăpânului.

Yamaki tocmai făcuse baie, și când intră în casă, se trânti pe o pernă albă, și-și încrucișa picioarele sub el, ca Turcii. În alcovul din spațele lui, flori timpurii de iris înfloreau în vase de pământ. Yamaki era vesel și mulțumit de el.

I se aduse prânzul, și dânsul beu unul după altul câteva pahară de saké și se uită vesel la nevasta sa care-l servea la masă.

O servitoare intră aducând jurnalele.

— Ce mai este nou în Coreea? Ah, *ultimatum!*... Și China, care trimite trupe! Drace! Sigur că și Japonia o să trimeată... Deci, războiul este inevitabil... Ce ocazie bună de a câștiga bani... O-Sumi, bea și tu un pahar, în sănătatea evenimentelor ce vor urma...

— Adevărat că o să fie războiul?

— Este foarte probabil. O să fie bine! Știi, O-Sumi o veste? M'am întâlnit cu Chijiwa și mi-a spus că lucrurile merg bine și repede.

— Va să zică s'a hotărât? Takeo vrea?

— De unde! Takeo este dus și nu este chip să consimtă. Dar O-Nami-san iar a vărsat sânge și doamna Kawashima care a pierdut orice speranță de vindecare, s'a hotărât s'o isprăvească în lipsa lui. Mai ales dacă Chijiwa o să i

dea zor. Dacă Takeo ar fi aici, ar fi foarte greu, și de aceea, mama lui vrea să se grăbească... Pe urmă, totul va merge după cum ne-am pus noi în gând. Și acum, doamna mea, bucură-te.

— Biata O-Nami-san! Mi-e milă de ea!

— Ce femeie ciudată mai ești și tu! La început, nu știai cum să te scapi de Nami-san, și acum, când lucrurile sunt gata, o plângi. Nu te mai gândi la fleacuri, mai bine gâdește-te cum să punem pe fata noastră, pe O-Toyo, în locul ei.

— Mi-e teamă că Takeo o să se supere rău, când s'o întoarce și n'o mai găsi pe Nami.

— Se prea poate, dar supărarea lui nu va avea urmări. La urma urmei, Takeo este bun băiat, și când o vedea pe mama lui plângând, o să tacă; sunt sigur. Lucrurile or să meargă bine. Mai bine să vorbim de ceva mai de seamă, să vorbim de doamna O-Toyo... Vom aștepta până ce lui Takeo o să-i treacă supărarea și atunci vom trimite pe O-Toyo — chiar dacă nu o va pofti — în casa lor; sub cuvânt ca să învețe bunele maniere. Negreșit, vom plăti pensiunea și toate celelalte cheltuieli... Da... da; n'o să fie așa de greu, căci totul depinde de toanele în cari se va găsi bătrâna. Pe urmă, când O-Toyo va fi baroneasa Kawashima, când visul său va fi împlinit, atunci socrul lui Takeo, adevărat eu, va îngriji de casă... deoarece Takeo este cam copil. Ce bine o să fie... dar acum să ne gândim la O-Toyo.

— Nu vrei puțin orez?

— Tu ar trebui să te ocupi puțin de educația ei, căci O-Toyo nu știe cum se duce casa. Le-nea asta, și ciudățenia ei, ar face să-și piardă răbdarea și cea mai bună soacră...

— Bine, dar eu nu pot să-i dau educația pe care aș vrea eu, căci tu-mi spui mereu că...

— Mie, știi bine, nu-mi plac scuzele acestea. Fapte, fapte, nu vorbe. O să te învăț eu, cum ar trebui să-i dai educația. O-Toyo!

(Va urma)

Ultima oră.

CONSILIU DE MINISTRII ROMÂN.

București. — Un consiliu de miniștri s'a ținut Sâmbătă înainte de amiază, acasă la d. I. I. Brătianu, prim-ministru și ministru de războiu.

CONFĂTUIRI LA MINISTERUL DE EXTERNE AL ROMÂNIEI.

București. — Dnii Wopicka, ministrul Statelor-Unite și Mariukovici, ministrul Serbiei, a avut alaltăieri, o lungă întrevvedere cu d. Porumbaru, ministru de externe.

IMPĂRATUL WILHELM PE FRONTUL DELA IVANGOROD.

Cracovia. — Împăratul Wilhelm s'a dus cu automobilul la Radom, iar de aci la armatele de pe frontul dela Ivangorod.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Aviz abonaților din România.

Fiindcă poșta din Tară nu primește mandate poștale cu bani pentru Austro-Ungaria, rugăm stin. noștrii abonați, ca abonamentul să-l transmită reprezentantului nostru administrativ: Dlui Inginer Grigore Dabija — București, str. Rumeoară 23., care este îndreptățit a face orice fel de incasări în contul nostru.

Cu acest aviz am răspuns deselor întrebări ce neconțin primeam în chestie dela abonații noștri din Tară.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI.

Se caută

UN PRACTICANT sau PRACTICANTĂ

în farmacia dlui Simeon Oniciu din Abrudbănya (Alsófehér m.). Condițiuni favorabile, aplicare momentană. Concurenții să se adreseze susnumitului.

O 2478—2

ANUNT.

Caut UN PRACTICANT sau PRACTICANTĂ cu maturitate în farmacia din Szászváros (Orăștie).

Cornel Demeter,
farmacist.

(De 2474—4).

SALAMĂ EXCELENTĂ în pachete de câte 5 kigr., per kigr. 5 cor. 20 fil., cu ramburs expediază Friedman Herman, fabrică de salamă, Szatmár. (FI 2477—2)

Ministerul Finanțelor

Direcțiunea Contabilității Generale a Statului și a Datoriei Publice. Datoria Publică.

Nr. 56098 din 23 Iunie 1915.

Publicațiune.

A 88-a tragere la sorți a titlurilor de rentă 4% amortibilă din 1896, împrumutul de 90.000.000 lei, se va efectua în ziua de 19 Iulie (1 August) 1915, ora 10 dimineața, în sala specială a Ministerului de Finanțe, conform dispozițiilor stabilite prin regulamentul publicat în Monitorul Oficial Nr. 245 din 7 Februarie 1906.

La aceasta tragere se vor amortiza titluri pentru o valoare nominală de 794.500 lei, în proporția următoare:

40 titluri de	5.000 lei	200.000 lei
95	2.500	237.500
238	1000	238.000
238	500	119.000

611 titl. p. o valoare nomin. de: 794.500 lei.

Publicul este rugat a asista la tragere.

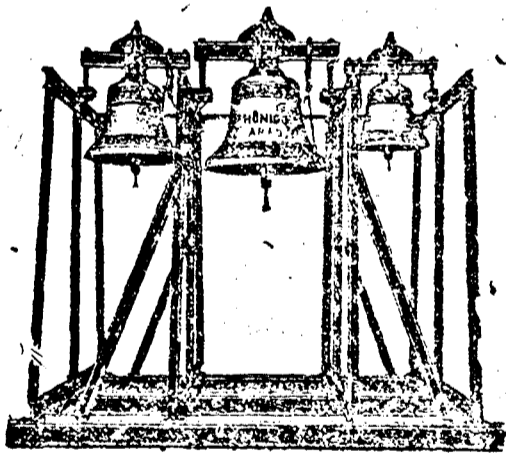
p. Directorul Contabilității Generale a Statului și Datoriei Publice,

D. Popovici

O nouă invențiune de clopote!

Clopotul rezontor brevetat

Ho 1632

este alcătuit așa că fortifică nu numai un sunet, ci și alt sunet armonios și astfel asemenea acordului dă un sunet plin, puternic și sărbătoresc precum și adânc.

Echipamente p. clopote de fer
Stalul " " " "

Prospecte și preliminar de spese gratis.

Friederich Hönig

fabrică de clopote brevetată

Arad, str. Rákoczi nr. 11-28.

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cisnădiei 30

Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—30).

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbați, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele și de pânură se curățesc și vopsesc cu multă grijă și specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pânuri și de curățitorie chimică,

aranjate cu cele mai noi mașini din străinătate. — Despărțământ special pentru curățitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbați și femei. — În cazuri de moarte hainele de pânură și de mătasă, hainele pentru bărbați etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbați date spre curățire se și reparază cu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoștință din toate părțile țării.

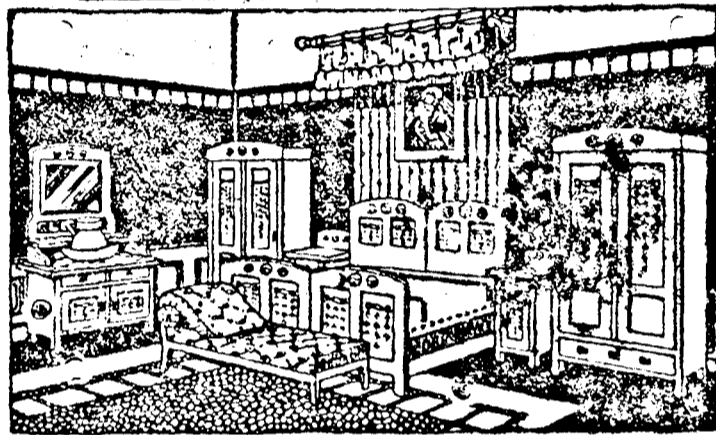
Lucza József, vopsitor de pânuri și curățitor chimic **Szeged.**

TELEFON:
994.

Prăvălie și stabiliment principal:
str. Laudon, nrul 9., colțul
pieței Valeria. (Lu 2106)

TELEFON:
994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile VARȘET, strada Kudritzner numărul 44—46.

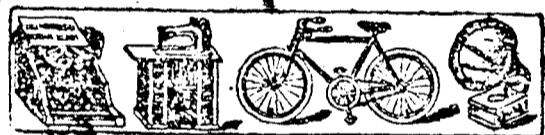

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.

NOUĂ
prăvălie
de obiecte
mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczi-tér 16,
lângă biserica catedrală, am deschis

O excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic
fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

NOUĂ
prăvălie de
instrumente
muzicale!

PULTER VENCEL

fabricant de instrumente muzicale

Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
(Lângă Palatul Cultural).

Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI noi și vechi și pentru școală, CITERĂ și clarinete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, harmonice și părți de instrumente etc. etc. GRAMOFOANE și PLĂCI în asortiment bogat. CORZI (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios. (Pu 1847)

LA „LIBRĂRIA CONCORDIA”

ARAD, STRADA DEĂK FERENC NUMĂRUL 20

SE AFLĂ DE VÂNZARE CĂRȚI DE

RUGĂCIUNI, BISERICESTI, LITERARE, POPULARE ETC.

Dor și jale, Căntece din războiu (1914—1915). Cu o prefață de Dr. I. Urban Iarnik — 1.—
Căntece din războiu, I Vitejești. Adunate de Dr. D. Cioloca — 40
A. Vlahuță, »Dreptate«. Nuvele — 2.—
Munții noștri, »Țara Țopilor«. Despre trecutul munților apuseni ai Transilvaniei. Date adunate din autori, manuscrise și tradiții de Rubin Patilija sen. — 1.60
Augusta Rubenescu, »Pentru copii cei buni«. Povești. Legată frumos — 1.—
C. Colodă, »Păjâniile lui Tândărică« (Povestea unei păpușe de lemn) cu 56 ilustrațiuni — 1.50
Al. Ciura, »In războiu« — 1.—
Henrik Sienkiewicz, »Prinsoarea«. (Judecata lui Jupiter). — 20
Ioan Agârbiceanu, »Arhanghelii«. Roman din viața românilor ardeleni — 3.—
Ioan Agârbiceanu, »Schite și povestiri« — 2.—
Ion Dragoslav, »Volintirii« — 1.80
Delavrancea, »Viforul«. Dramă în 4 acte — 2.50
D. D. Pătrășcanu, »Timotheiu Mucenicul« — 2.—
I. Irimescu — *Cândești*, »Pe drumurile cadrilaterului«. Impresii și note — 1.50
Haralamb G. Lecca, »Dincolo«. Din Dunăre 'n Balcani — 1.—
Goethe, »Faust«. Tragedie. Traducere în versuri de Ion Gorun — 1.—
Björnsterne Björnson, »Mary«. Roman tradus de Horea Petra Petrescu — 1.—
O. Rotică, »Poezii« — 2.—
Ioan Adam, »Pe lângă vatră«. Pilde și glume țărănești — 1.50
V. Alexandri, »Poezii populare ale românilor« — 1.50
Ion Bârseanu, »Dor pustiu« — 1.50
Guy de Maupassant, »Povestiri alese«. Trad. de M. Sadoveanu — 2.—
Ion Ciocârlan, »Traiul nostru« — 1.50
S. Mehedinți, »Către noua generație« — 1.50
M. Sadoveanu, »Floare ofilită«. Roman — 2.—
 »Povestiri de seară« — 2.—
C. Sandu-Aldea, »Ape mari« — 2.—
Vasilie Pop, »Iubirea e biruitoare« — 2.—
I. Slavici, »Mara« Roman — 2.—
Alexandru T. Stamatiaid, »Din trâmbețe de aur«. Poeme — 2.—
N. N. Beldiceanu, »Chilia dragostii« — 1.50
Ioan Adam, »Vorbe de clacă« — 1.25
Cum să trăim? »Sfaturi medicale« de Doctorul F. Grünfeld — 50
M. Maeterlinck, »Ciclul morții« Trad. de A. T. Stamatiaid — 1.25
N. Iorga, »Oameni cari au fost«. Amintiri și comemorări — 3.—
N. Bălcescu, »Istoria românilor sub Mihai-Vodă Viteazul« — 2.—
I. A. Basarabescu, »Vulturii«. Schițe și nuvele — 1.50
N. Iorga, »Istoria armatei românești Vol I.« — 2.50
Ludovic Dauș, »Străbunii« Roman — 2.50
Ioan Ciocârlan, »Nimă de Mamă«. Schițe și nuvele — 2.—
Björnsterne Björnson, »Synnöve Solbakken«. Trad. de N. Ciotori — 1.50
D. N. Ciotori, »Calea Robilor« Povești — 1.50
Octav Minar, »Eminescu în fața justiției« — 1.—
Natalia Negru, »Mărturisiri«. Nuvele — 2.—
 »Fabiola sau biserica din catacombe« — 2.50
Constantin I. A. Nottara, »De dincolo de moarte« — 3.—
R. Rosetti, »Păcatele Sulgerului« — 2.—
Th. D. Speranția, »Alte anecdote populare« — 2.—
M. Lungianu, »Zile senine«. Icoane dela țară — 1.50
O. Goga, »Din umbra zidurilor«. Poezii — 2.—
Nicolae Filimon, »Ciocoi vechi și noi, sau ce naște din pisică șoareci mânăncă« — 1.50
I. L. Caragiale, »Teatru«. Opere complete — 2.—

I. L. Caragiale, »Momente, schițe, amintiri«. Opere complete — 2.—
Ioan Adam, »Năzuinți« — 1.50
N. Petra-Petrescu, »Ilie Marin«. Istorieară pentru tinerime — 1.50
Păscălie sau carte de zodii, așezată pe 7 planete. Ediția a patra corectată și înăvuită cu privire la mai multe cerințe. Legată, cu peste 360 pagini — 2.—
A. de Herz, »Bunicul«. Comedie în 3 acte — 2.—
Em. Gârleanu, »Cea d'ntăi durere«. Nuvele și schițe. Ediția a II-a întregită — 1.80
Delavrancea, »Lucașărușul«. Dramă în 5 acte — 2.50
Delavrancea, »Liniște. Trubadurul. Stăpâna odată« — 2.50
Delavrancea, »Irinel«. Comedie în 3 acte — 2.50
P. Locusteanu, »Suntem nebuni«. Schițe umoristice — 1.50
Victor Eftimiu, »Achim«. Tragi-comedie în 3 acte — 1.25
Ioan Al. de Lemenyi, »Poezii« — 1.50
Dr. Ioan Lupaș, »Viața unei mame credincioase« — 30
Dr. Ioan Lupaș, »Spice din istoria noastră bisericească« — 30
Zotti Hodș, »Masa ieftină«. Gătirea mâncărilor de dulce și de post. Rețete de bucate simple și bune — 1.20
St. O. Iosif, »Poezii« — 2.50
Conan Doyle, »Duett«. Roman. Tradus de V. Onișor — 1.60
Pompiliu Eliade, »Cu privire la Maurice Maeterlinck« — 1.—
L. Reboreanu, »Frământări« — 1.50
Dr. Valeriu Seni, »Critica unei lecții«. Indrumări practice — 60
Anecdote populare, de Fabiu Sanjoanu — 32
Robinson Crusoe, sau aventurile minunate ale unui naufragiat eu 6 chipuri — 70
Țiganiada sau Alexandria țigănească — 80
Alexandria, *Viața, faptele și întâmplările lui Alexandru-cel-Mare Macedonean* — 60
 Din publicațiunile soc. »STEUA« à 20 fil. nrul. Nrul.
 2 *P. Dulfu*, »Foloasele învățaturii«.
 4 *Ioan Hășeganu*, »Grădina de legume«.
 5 *Dr. I. Felix*, »Medicul poporului«.
 19 *George Coșbuc*, »Superstițiunile păgubitoare ale poporului nostru«.
 20 *Viața și faptele lui Antim Ivireanu*, metropolitul Ungrovlahiei.
 22 *Em. Gârleanu*, »Amintiri și schițe«.
 24 *Din legendele neamului Hohenzollern*, prelucrare de St. O. Iosif.
 25 *Flori și povești* de Ioan Dragoslav.
 26 *Din Bucovina de altă dată*, de Ioan Grămadă.
 27 *Românii de peste Carpați* de I. Slavici
 29 *Povestea cerului* de Victor Anestiu
 30 *Povestiri* de I. Agârbiceanu
 32 *Ostașii noștri*.
 34 *Istoria literaturii române moderne* de prof. Dr. N. I. Apostolescu
 35 *Boalele ochilor și îngrijirea lor* de prof Dr. G. Stănculeanu.
 30 *Snoave* de P. Gârboviceanu și G. I. Chelaru.
 37 *Viața și faptele lui Andrei Șaguna* de Dr. I. Lupaș.
Povești ardelenesti. Culese din gura poporului de Ioan Pop Reteganul 5 vol. — 2.50
Povești populare din Bănat. Culese din gura poporului de G. Cătană Partea I, și II. — 1.10
Calea pocăinței. — 40
Traista cu povești istorice. — 50
Balade populare. Culese din gura poporului bănațean. — 60
Inițiativa, adevărat floarea poeziei naționale din cei mai buni scriitori români. — 60

Căntece religioase, populare și un bun sfat — 50
Mintea și norocul, precum și alte 12 povești populare — 40
Florea Codreanului, Poveste precum și anecdote, poezii populare și povești — 24
Poezii și căntece populare, din Bănat — 50
164 strigături și uituri, culese din ținutul Zarandului — 24
Gea mai nouă carte de visuri — 40
Istoria lui Arghir și Elena — 30
Dr. I. Iarnik Urban și A. Bârseanu. Doine și strigături din Ardeal. Cu peste 400 pagini — 1.30
Păscălie populară — 12
Culegere din cele mai frumoase povești de Ioan Bota — 60
Coriolan Brediceanu, »Peatra credinței«. Istorieară din viața poporului — 50
Coriolan Brediceanu, »Fira«. Nuvelă din popor — 24
Roata norocului, sau aflarea dorinței noastre — 80
Insula morților — 50
Andrei cel răsfățat — 30
Făt frumos din lacrimă. Poveste de Eminescu — 20
Năzdraveniile lui Toporaște — 30
Popa care știe carte și Ion Istețul. Povești populare — 24
Culegere de diferite căntece — 70
Biblia cea Mare. Sfânta scriptură a vechiului și noului testament. Legată. Cu peste 1000 pagini — 2.—
 Tot acesta format mare, cu litere mari, legată — 6.—
Simbolul credinței, din cuvintele și înțelesul Sfintei Scripturi de Gh. Joandrea (Aprob. de Ven. Cons. Diecezan) — 2.50
Noul așezământ, (noul testament) Legată — 1.20
Noul așezământ și psalmii. Legată — 1.40
Apa tinerețelor și alte povești populare — 40
Cele 4 Evanghelii Legată — 70
Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni. Legată — 80
Cartea psalmilor tradusă după textul original — 10
Sfânta Evanghelie a Dlui și Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Ioan — 10
Sfânta Evanghelie a Dlui în Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Mateiu — 10
Sfânta Evanghelie a Dlui în Mântuitorul nostru Isus Christos scrisă de Sfântul Luca — 10
Carte de rugăciuni pentru folosul și mângâierea fiecărui creștin întocmită de Ierodichonul Damaschin din Sfânta Mănăstire Sinaia. Legată Cor. 2.50 în piele — 5.—
Carte de rugăciuni pentru tinerimea evlavioasă de un prieten al copiilor. Cu mai multe icoane. Legată — 44
Cuvinte folositoare și de suflet mântuitoare. Culese din sfintele scripturi de Sm. Monahul Isaia. Legată — 60
Rugăciuni pentru soldați. Legată — 24
Culegere de cântări bisericești. Legată — 30
Viața prea cuvioasei maicei noastre Mariei Egiptence. Legată — 32
Cele cinsprezece suferințe ascunse ale lui Isus Christos — 30
Din minunile Maicei Domnului. Legată — 40
Mântuirea sufletului de vămile văzduhului. Rugăciuni — 16
Zidirea lumii. Cele 12 Vineri — 16
Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele. Legată — 20
Povățuitor la împărăția cerurilor — 60
 Pentru porto să se adauge de fiecare carte

Pentru porto să se adauge de fiecare carte 10—20—30 fil. (până la 1 kg., sub bandă) însă pentru primirea cărților trimise sub bandă librăria nu ia asupra sa răspunderea, numai dacă se adauge încă 25 fil. pentru recomandare.

